

Αναζητώντας την Κυκλική Οικονομία στην παράδοση του τόπου μας: Επιστροφή στα βασικά μέσα από εύκολες καθημερινές πρακτικές

Η μετάβαση σε μια πράσινη και κυκλική οικονομία συχνά συνοδεύεται από αναφορές για εξειδικευμένες πρακτικές, πολλές από τις οποίες συναντώνται σε μια πιο σύγχρονη μορφή στην παράδοση του κάθε τόπου. Η Κύπρος αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα αναφοράς σε σχέση με την κυκλική οικονομία και την παράδοση μας, αφού πολλές από τις πρακτικές του παρελθόντος, βγαλμένες από την παράδοση του τόπου μας, συμβαδίζουν με τις αρχές της Κυκλικής Οικονομίας και αποδεικνύουν έμπρακτα πως οι λύσεις για ένα πιο αειφόρο μέλλον μπορούν να αναζητηθούν στις ρίζες μας, στις καθημερινές μας συνήθειες. Απλές πρακτικές λύσεις της κυκλικής οικονομίας μπορούν να γίνουν πραγματικότητα, διασυνδέοντας το παρελθόν με το παρόν και κατ' συνέπεια το μέλλον του τόπου μας. Σκοπός μας μέσα από το σημερινό άρθρο είναι να αναδείξουμε κάποιες απλές πρακτικές, κυκλικής οικονομίας, από την παράδοση του τόπου μας οι οποίες επιβιώνουν μέχρι σήμερα και μπορούν να έχουν εφαρμογή σε κάθε τομέα της ζωής μας.

Επισκευή - Στην παράδοση της Κύπρου υπάρχουν πολλά παραδείγματα με τεχνίτες που επισκεύαζαν αντικείμενα από υφάσματα, μέχρι έπιπλα και οικιακά σκεύη. Όλα αυτά τα αντικείμενα διατηρούνταν και ανανεώνονταν, μειώνοντας την ανάγκη για αγορά καινούργιων αντικειμένων. Μέχρι και σήμερα, η υιοθέτηση αυτής της πρακτικής βοηθά στην εξοικονόμηση χρημάτων, μειώνει τα απορρίμματα και συμβάλλει στη δημιουργία νέων εξειδικευμένων θέσεων εργασίας σε ότι αφορά την κάλυψη αναγκών σε τεχνίτες.

Τοπική παραγωγή – Οι παραδοσιακές μας «λαϊκές» αγορές προωθούσαν πάντα την τοπική τέχνη και παραγωγή. Μέσω της λειτουργίας των τοπικών αγορών, η εγχώρια παραγωγή αποκτούσε δυναμική και την ίδια ώρα μειωνόταν η εξάρτησή μας από εξωτερικούς παράγοντες. Κάπως έτσι δημιουργείται ένα εγχώριο εμπορικό οικοσύστημα το οποίο μπορεί να συμβάλλει, παράλληλα στην μείωση των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή. Η εφοδιαστική αλυσίδα γίνεται τοπική και ευέλικτη μειώνοντας έτσι το συνολικό ανθρακικό αποτύπωμα.

Κομποστοποίηση – Από τα κουκούτσια της ελιάς μέχρι τις φλούδες των φρούτων, τα υπολείμματα από τη διατροφή μας μπορούν να μετατραπούν σε πλούσιο κομπόστ. Αυτή η παραδοσιακή πρακτική εξασφαλίζει γονιμότητα στα εδάφη, μειώνοντας παράλληλα την παραγωγή απορριμμάτων. Υπάρχουν πλέον μικροί, οικιακοί κομποστοποιητές που βοηθούν στην παραγωγή κομπόστ (λιπάσματος) για οικιακή χρήση.

Κοινή χρήση – Μια από τις βασικότερες αρχές της Κυκλικής Οικονομίας είναι η κοινή χρήση, η ανταλλαγή και ο δανεισμός αντικειμένων και προϊόντων. Η πρακτική αυτή υπήρχε παραδοσιακά στην καθημερινή ζωή των κοινοτήτων, είτε αυτό αφορούσε γεωργικά εργαλεία ή ανταλλαγή τροφίμων, ρούχων κλπ. Η κοινή χρήση ενισχύει τους δεσμούς μεταξύ των μελών της κοινότητας, βελτιστοποιώντας επίσης τη χρήση των διαθέσιμων πόρων. Σήμερα υπάρχουν εύκολα προσβάσιμες πλατφόρμες ανταλλαγής προϊόντων σε μια προσπάθεια για επαναφορά της πρακτικής αυτής στην καθημερινότητα μας.

Τα τελευταία χρόνια, σε πολλά καταστήματα, έχει κάνει την εμφάνισή της η επαναχρησιμοποιημένη σακούλα για ψώνια. Αυτή η πρακτική μπορεί εύκολα να αναγνωριστεί στην παράδοση μας, φέρνοντας στο μυαλό τα πλεκτά καλάθια, τα κεραμικά και γυάλινα δοχεία για υγρά και τρόφιμα. Υπάρχουν

παραδείγματα που τα τρόφιμα πωλούνται χωρίς συσκευασία, προκειμένου ο/η πελάτης/πελάτισσα να αγοράσει ακριβώς την ποσότητα που χρειάζεται, φέρνοντας το δικό του/της επαναχρησιμοποιημένο δοχείο συσκευασίας. Αυτές οι βιώσιμες πρακτικές μειώνουν την ανάγκη για σακούλες μιας χρήσης και δοχεία τροφίμων και υγρών, συμβάλλοντας επίσης στη μείωση των απορριμμάτων. Παράλληλα, τις πρακτικές αυτές μπορούμε εύκολα να τις εντάξουμε στο σύγχρονο τρόπο ζωής.

Εποχιακή Διατροφή- Στην Κύπρο συνηθίζουμε να απολαμβάνουμε φρέσκα προϊόντα κατά τη διάρκεια της περιόδου παραγωγής τους. Η πρακτική αυτή αποτελεί μια βασική αρχή της αειφορίας και της κυκλικότητας, αφού η προτίμηση στην κατανάλωση εποχιακών φρούτων και λαχανικών μειώνει την εξάρτηση σε εισαγωγές τέτοιων ειδών και εμμέσως τις εκπομπές από τις μεταφορές και την αποφόρτιση της εφοδιαστική αλυσίδα, ενώ παράλληλα υποστηρίζει τους τοπικούς παραγωγούς.

Νέα χρήση (upcycling) – Η εύρεση νέας χρήσης για παλιά αντικείμενα είναι μια οικολογική και καινοτόμα πρακτική. Παλιά υφάσματα μπορούν να μετατραπούν σε αξεσουάρ. Γυάλινα βάζα μπορούν να μετατραπούν σε διακοσμητικά. Γενικότερα, πολλά αντικείμενα που παραμένουν αχρησιμοποίητα με το πέρασμα του χρόνου θα καταλήξουν στον κάδο σκουπιδιών, όμως μπορεί να κρύβουν νέες χρήσεις και μια νέα ζωή.

“Καν’ το μόνος σου» (Do it your self-DIY) και Χειροτεχνία στην Ψηφιακή Εποχή – Η τάση για DIY είναι εμφανής και την ακολουθούν πλέον πολλές αλυσίδες Καταστημάτων. Τα διαδικτυακά βίντεο και εργαστήρια εκπαιδευτικού χαρακτήρα, μας επιτρέπουν να μάθουμε παλιές τεχνικές χειροτεχνίας και σύγχρονες τεχνικές Do-It-Yourself (DIY). Είτε πρόκειται για παρασκευή οικολογικών καθαριστικών είτε για τη δημιουργία μοναδικών δώρων, η ψηφιακή εποχή προσφέρει τα κατάλληλα εργαλεία και προτάσεις για να τα πετύχουμε στην άνεση του σπιτιού μας.

Συνεργατική Κατανάλωση – Οι κοινόχρηστοι πόροι μπορούν να αποτελέσουν ένα σύγχρονο πρότυπο καταναλωτικής πρακτικής. Με τη δημιουργία κοινοτικών κήπων σε γειτονιές ή και χώρους συνεργασίας μπορεί να επιτευχθεί εύκολα, οικονομικά και οικολογικά η συγκέντρωση πόρων και αγαθών για κοινωνική συνεργατική διάθεση, ελαχιστοποιώντας τα απόβλητα και ενισχύοντας παράλληλα την αίσθηση της κοινότητας.

Ενημέρωση και κοινωνική ευαισθητοποίηση – προσβλέποντας στη δημιουργία ενός καλύτερου αύριο για την κοινωνία μας. Φροντίζουμε να ενημερωνόμαστε για απλές πρακτικές που ο κάθε ένας/καθεμία από εμάς μπορεί να υιοθετήσει στο σπίτι του/της, συζητούμε για τη σημασία αυτών και προσπαθούμε να τις εισαγάγουμε στην καθημερινότητά μας. Η μείωση, η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση μπορούν να είναι μέρος της καθημερινότητάς μας. Απλά χρειάζεται από όλους μας μια πιο κριτική προσέγγιση σε ότι αφορά τις πραγματικές μας ανάγκες, όπως και επανεκτίμηση αυτών. Αυτή η κοινή προσπάθεια προωθεί μια πιο πράσινη και περιβαλλοντικά υπεύθυνη κοινότητα εμπνέοντας ταυτόχρονα ένα αίσθημα ευθύνης για τον πλανήτη μας.

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι οι ρίζες της κυκλικής οικονομίας βρίσκονται βαθιά στις παραδόσεις μας. Αναγνωρίζοντας και επαναφέροντας τις πρακτικές αυτές στην καθημερινότητά μας, χαράζουμε το δρόμο για ένα πιο αειφόρο μέλλον, σταθερά εδραιωμένο στην πλούσια κληρονομιά της Κύπρου.